

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ І ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ПРАВА

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

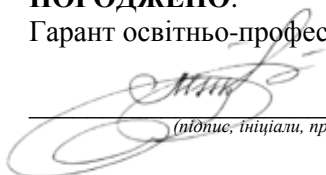
галузь знань 08 Право
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 081 Право
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

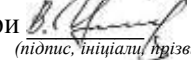
Гарант освітньо-професійної програми

_____ А.С. Метіль
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

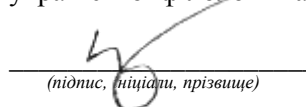
кафедрою української і всесвітньої історії та культури

протокол № _15_ від 20.06.2019 р.

Завідувач кафедри В.Г. Церковна
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради факультету української філології та соціальних наук

_____ І.С. Циганок
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

к.ю.н., старший викладач кафедри української і всесвітньої історії та культури Іскров К.М.

Рецензенти програми:

к.ю.н., викладач кафедри української і всесвітньої історії та культури Арнаут А.Г.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	
Кількість кредитів: 4	<i>Лекції:</i>	
	24	6
Модуль: 1	<i>Практичні заняття:</i>	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 3	<i>Лабораторні заняття:</i>	
	-	-
Семестр: 6	<i>Семінарські заняття:</i>	
	22	6
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 4 - самостійна робота: 4	<i>Консультації:</i>	
	2	-
	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
Форма підсумкового контролю: <i>екзамен</i>	-	-
Мова навчання: <i>українська</i>	<i>Самостійна робота:</i>	
	72	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є норми права, які чітко регламентують публічну фінансову діяльність, закріплюють фінансову систему України та регулюють функціонування усіх її ланок, а також регламентують специфічні суспільні відносини, що виникають в процесі формування, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фондів коштів, необхідних для виконання функцій органами держави і органами місцевого самоврядування.

Метою дисципліни «*Основи фінансового права*» є опанування здобувачами вищої освіти механізму виникнення, зміни та припинення фінансово-правових відносин, здобуття ними глибоких системних знань норм права, які регулюють публічну фінансову діяльність та фінансово-правові відносини, що виникають в її процесі, а також засвоєння студентами особливостей їх прояву у різних сферах цієї діяльності, та розуміння шляхів та методів розв'язання складних фінансово-правових проблем.

Передумови для вивчення дисципліни базується на вивченні таких дисциплін, як «Теорія держави та права», «Конституційне право» .

Міждисциплінарні зв'язки «Конституційне право», «Адміністративне право», , «Міжнародне право», «Цивільне право», «Господарське право», «Податкове право».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Для обов'язкових навчальних дисциплін

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Право».

Інформація про компетентності та відповідні їм програмні результати навчання за дисципліною

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН 1	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки задалегідь невідомих умов та обставин.
ЗК 7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПРН 4 ПРН 7	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 2	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів	ПРН 6	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.
СК 8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.	ПРН 5	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
СК 9	Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.	ПРН 13	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
СК 12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.	ПРН 2	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
СК 13	Здатність до критичного та системного аналізу	ПРН 21	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і

	правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.		процесів.
СК 14	Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.	ПРН 24	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Матриця відповідності компетентностей результатам навчання за дисципліною

Шифр компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
ЗК 2		ПРН 1		ПРН 1
ЗК 7	ПРН 4 ПРН 7	ПРН 4 ПРН 7		ПРН 4 ПРН 7
СК 2	ПРН 6			ПРН 6
СК 8	ПРН 5	ПРН 5	ПРН 5	ПРН 5
СК 9	ПРН 13		ПРН 13	
СК 12		ПРН 2	ПРН 2	
СК 13	ПРН 21	ПРН 21	ПРН 21	ПРН 21
СК 14	ПРН 24	ПРН 24	ПРН 24	

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
-------	---------------------	--	---

		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Предмет і система фінансового права	<u>6</u>	4	2	-	-	-	6	4	2	2	-	-	-	9
2.	Тема 2. Правові засади фінансового контролю в Україні.	<u>4</u>	2	2	-	-	-	6	2	2	-	-	-	-	9
3.	Тема 3. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.	<u>4</u>	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	9
4.	Тема 4. Бюджетне право. Бюджетна система України.	<u>4</u>	2	2	-	-	-	6	2	2	-	-	-	-	9
5.	Тема 5. Бюджетний процес в Україні.	<u>4</u>	2	2	-	-	-	6	2	-	2	-	-	-	9
6.	Тема 6. Правове регулювання публічних доходів. Податкове право	<u>4</u>	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	9
7.	Тема 7. Правове регулювання державних видатків і кошториснобюджетного фінансування.	<u>4</u>	2	2	-	-	-	6	2	-	2	-	-	-	9
8.	Тема 8. Правові основи державного кредиту. Державний борг	<u>4</u>	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	9
9.	Тема 9. Правові основи страхування.	<u>4</u>	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	9
10.	Тема 10. Правові основи банківської діяльності.	<u>2</u>	2	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	9
11.	Тема 11. Правове регулювання грошового обігу та розрахунків.	<u>4</u>	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	9
12.	Тема 12. Правові основи валютного регулювання та контролю.	<u>4</u>	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	9

Проведення консультацій	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Проміжний контроль	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	8
Разом:120	48	24	22	-	2	-	72	12	6	6	-	-	-	108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Предмет і система фінансового права. Сутність та визначення поняття «фінанси».

Призначення та функції фінансів. Приватні та публічні (державні та органів місцевого самоврядування) фінанси. Фінансові ресурси та їх види. Поняття фінансової системи. Структурні елементи фінансової системи держави. Особливості фінансової системи України в сучасний період. Фінансова політика держави. Поняття та зміст публічної фінансової діяльності.

Значення та організаційно-правові особливості фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Принципи публічної фінансової діяльності. Правові форми і методи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування.

Повноваження органів державної влади загальної та спеціальної компетенції, а також органів місцевого самоврядування у фінансової діяльності. Характеристика відносин, що становлять поняття фінансового права, його місце в національній системі права. Предмет та метод фінансового права як галузі права. фінансово-правового регулювання.

Система фінансового права. Інститути фінансового права. Загальна частина фінансового права. Особлива частина фінансового права. Джерела фінансового права: поняття та їх класифікація. Конституція України як основне джерело фінансового права. Фінансово-правові акти. Поняття, ознаки та структура фінансово-правових норм. Особливості та класифікація фінансово-правових норм. Види фінансово-правових норм. Реалізація фінансово-правових норм. Поняття та особливості фінансових правовідносин. Види Фінансові правовідносини, їх суб'єкти, об'єкт, зміст та види. Права та обов'язки учасників фінансових правовідносин. Виникнення, зміна та припинення фінансових правовідносин.

Тема 2. Правові засади фінансового контролю в Україні. Поняття, організаційно-правовий

Механізм і призначення фінансового контролю. Фінансовий контроль як засіб забезпечення законності та фінансової дисципліни. Поняття та суть фінансового контролю. Завдання, об'єкти та суб'єкти фінансового контролю. Поняття методів і форм фінансового контролю. Сутність ревізії як методу фінансового контролю та види ревізій. Сутність перевірки як методу фінансового контролю та види перевірок. Система органів державного фінансового контролю. Особливості фінансового контролю органів місцевого самоврядування. Система внутрішньогосподарського контролю. Поняття аудиту як фінансового контролю. Види аудиторського контролю.

Тема 3. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.

Загально-правовий зміст юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права. Поняття та склад фінансового правопорушення. Суб'єкти фінансового правопорушення. Об'єкт правопорушення, яке скоюють суб'єкти фінансового права. Види юридичної відповідальності за порушення фінансового законодавства та їх особливості.

Характеристика юридичної відповідальності за порушення бюджетного, податкового, банківського, валютного законодавства України та законодавства у сфері страхування. Порушення, що мають місце у сфері формування та виконання бюджету. Податкові правопорушення. Порушення у сфері діяльності банківських установ. Правопорушення на валютному та страховому ринках.

Тема 4. Бюджетне право. Бюджетна система України.

Поняття та значення бюджету. Бюджет як економічна категорія. Бюджет як правова категорія. Функції бюджету. Особливості бюджетного законодавства України. Бюджетний кодекс як джерело бюджетного права. Загальна частина бюджетного кодексу. Особлива частина бюджетного кодексу. Загальний і спеціальний фонди бюджету. Позабюджетні фонди. Резервний фонд бюджету. Порядок використання коштів із резервного фонду. Поняття та особливості бюджетного права в Україні. Бюджетно-правові відносини, їх особливості та види.

Суб'єкти бюджетних правовідносин. Поняття та види бюджетно-правових норм. Поняття бюджетного устрою. Поняття бюджетної системи. Склад бюджетної системи України. Поняття місцевого бюджету. Принципи бюджетної системи України. Особливості зведеного бюджету. Бюджетна класифікація, її поняття та основні елементи. Доходи та видатки бюджету, їх класифікація. Поняття та сутність бюджетного дефіциту і профіциту. Залишок бюджетних коштів. Поняття бюджетних повноважень та їх види. Міжбюджетні відносини в Україні. Сутність та методи бюджетного регулювання держави. Поняття та види міжбюджетних трансфертів.

Тема 5. Бюджетний процес в Україні.

Поняття, сутність та особливості бюджетного процесу. Поняття бюджетного періоду та бюджетного циклу. Особливості стадій бюджетного процесу. Склад учасників бюджетного процесу. Розпорядники бюджетних коштів та їх повноваження. Бюджетні запити. Бюджетні призначення та бюджетні асигнування. Основні напрямки бюджетної політики на наступний бюджетний період. Перелік документів до проекту закону про Державний бюджет України.

Порядок розгляду, затвердження та організаційно-правового забезпечення виконання Державного бюджету України. Поняття місцевих бюджетів і бюджетів органів місцевого самоврядування. Особливості бюджетного процесу на місцевому рівні. Юридична база та порядок контролю виконання і звітності про виконання Державного та місцевих бюджетів.

Тема 6. Правове регулювання публічних доходів. Податкове право

Поняття та сутність публічних доходів, правові основи їх встановлення та стягнення. Поняття державних доходів та їх види. Місцеві доходи. Поняття доходів бюджетів. Особливості класифікації публічних доходів. Система публічних доходів.

Визначення поняття «податок». Податки та їх характерні ознаки. Функції податків. Податкові доходи. Поняття податкового платежу та збору. Види неподаткових доходів. Податкова система України та її принципи. Класифікація податків. Загальнодержавні та місцеві податки і збори. Прямі і непрямі податки. Види податків залежно від платника.

Сутність та завдання податкового права як елемента фінансового права. Поняття та види податкових правовідносин та податкових норм. Податковий кодекс України як джерело податкового права. Юридичний склад податку. Платник податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Ставка податку. Податковий період. Порядок обчислення податку.

Тема 7. Правове регулювання державних видатків і кошториснобюджетного фінансування.

Поняття публічних видатків, особливості правового регулювання відносин у галузі видатків. Поняття витрат держави, їх характерні особливості та принципи фінансування. Особливості витрат держави в нових умовах господарювання. Поняття та принципи бюджетного фінансування.

Основні принципи, методи та джерела фінансування галузей народного господарства. Порядок фінансування промисловості і капітальних вкладень. Проектно-кошторисна документація. Джерела фінансування капітальних вкладень. Поняття та

сутність кошторисно-бюджетного фінансування, принципи та об'єкти фінансування. Кошторис як основний фінансовий план витрат бюджетної установи. Правове значення кошторису витрат бюджетної установи на її утримання, порядок розробки та застосування. Види кошторисів витрат.

Порядок фінансування соціально-культурних заходів і соціального захисту населення. Порядок фінансування охорони здоров'я та фізичної культури. Порядок фінансування обороноздатності держави. Порядок фінансування державних органів законодавчої і виконавчої влади.

Тема 8. Правові основи державного кредиту. Державний борг.

Поняття й ознаки публічного кредиту. Сутність державного кредиту, його принципи і форми. Визначення відмінностей між державним та банківським кредитом. Поняття державних і місцевих запозичень. Інститут державних і місцевих запозичень. Принципи державних і місцевих запозичень. Державний і муніципальний борги.

Види і форми державного боргу. Управління державним і місцевим боргом. Нормативно-правове забезпечення відносин у галузі державного боргу. Поняття державних позик. Облігації внутрішніх державних позик та їх види. Облігації зовнішніх державних позик та їх види. Казначейські зобов'язання. Порядок здійснення запозичень до місцевих бюджетів України. Облігації місцевих позик.

Тема 9. Правові основи страхування.

Поняття страхування та його риси. Сутність і функції страхування. Історія виникнення і розвитку страхової справи у світі. Структура національного страхового ринку. Страхова компанія. Основні галузі і види страхування. Майнове страхування. Особисте страхування. Соціальне страхування.

Страхування цивільної відповідальності. Страхування підприємницьких ризиків. Співстрахування та перестрахування. Добровільне та обов'язкове страхування. Класифікація фінансово-правових взаємовідносин у сфері страхування. Зміст та особливі умови договору страхування. Організація нагляду та контролю за страховою діяльністю в Україні.

Тема 10. Правові основи банківської діяльності.

Поняття та структура банківської системи України; взаємозв'язки між її елементами по горизонталі і вертикалі. Національний банк України, його правовий статус, функції. Структура Національного банку України, керівні органи. Характеристика заходів, які застосовуються Національним банком України до порушників фінансової дисципліни. Правовий статус та види комерційних банків за спеціалізацією діяльності. Порядок створення, реорганізації і ліквідації комерційного банку. Характеристика базових операцій комерційних банків.

Правові основи кредитування. Поняття, принципи і види кредитів. Забезпечені кредити. Предмет застави при кредитування. Іпотека. Правова природа взаємозв'язку між банком і позичальником. Структура і зміст кредитного договору. Порядок відкриття рахунку у банку. Правові форми безготівкових розрахунків. Основні платіжні документи. Характеристика сумнівних і значних операцій. Відповідальність банків та їх клієнтів за порушення фінансової дисципліни.

Тема 11. Правове регулювання грошового обігу та розрахунків.

Поняття грошової системи. Грошова система України та її розвиток у сучасних умовах

Принципи побудови грошової системи та її структура. Елементи грошової системи. Правові основи грошового обігу в Україні. Грошова реформа: поняття, види. Етапи

проведення грошової реформи в Україні. Правила ведення безготівкових розрахунків. Форми платіжних документів, які підтверджують безготівкові розрахунки. Порядок ведення касових операцій в Україні. Форми касових документів, за допомогою яких оформлюються касові операції. Компетенція керівника організації, головного бухгалтера та касира при здійсненні касових операцій. Контроль за веденням касових операцій. Порядок проведення ревізії каси та оформлення її результатів

Тема 12. Правові основи валютного регулювання та контролю.

Поняття валюти та валютних цінностей. Поняття валютної операції. Правовий режим валютних операцій. Ліцензування валютних операцій комерційних банків. Порядок надання ліцензій на здійснення операцій з валютними цінностями, їх види. Загальні положення про розрахунки в іноземній валюті на території України. Правила здійснення операцій з купівлі та продажу іноземної валюти готівкою. Валютний контроль та органи, що його здійснюють.

5.2. Тематика семінарських (практичних, лабораторних) занять.

1. Предмет і система фінансового права.
2. Правові засади фінансового контролю в Україні.
3. Відповідальність за порушення фінансового законодавства
4. Бюджетне право. Бюджетна система України.
5. Бюджетний процес в Україні.
6. Правове регулювання публічних доходів. Податкове право
7. Правове регулювання державних видатків і кошторисно-бюджетного фінансування.
8. Правові основи державного кредиту. Державний борг.
9. Правові основи страхування..
10. Правові основи банківської діяльності.
11. Правове регулювання грошового обігу та розрахунків.
12. Правові основи валютного регулювання та контролю.

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

Загальний обсяг СРС з дисципліни «Основи фінансового права » становить 72 год. (108 год.).

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з дисципліни «Основи фінансового права »:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури;
- підготовка до семінарських занять;
- вивчення окремих питань, що винесені на самостійне опрацювання;
- пошукова робота з електронними джерелами;
- рішення задач;
- підготовка студентів до проведення поміжного (модульного) контролю та заліку.

Розподіл годин на виконання СРС

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		д\ф	з/в	
	Підготовка до аудиторних занять та усіх видів контролю:	30	38	
	- опрацювання лекційного матеріалу;	11	15	Опорний конспект лекцій, конспект семінарських занять
	- підготовка до семінарських занять;	15	15	
	- підготовка до поміжного контролю.	4	8	

<u>Виконання індивідуальних завдань:</u>	<u>30</u>	<u>70</u>	
- <u>підготовка індивідуального науково-дослідного завдання (тези доповідей, наукова стаття):</u>	<u>9</u>	<u>20</u>	Індивідуальне науково-дослідне завдання (тези доповідей, наукова стаття).
- <u>рішення задач:</u>	<u>7</u>	<u>15</u>	Термінологічний словник
- <u>складання термінологічного словника:</u>	<u>7</u>	<u>15</u>	Презентація
- <u>підготовка до презентації результатів дослідження.</u>	<u>7</u>	<u>20</u>	
Разом	72	108	

Тематика індивідуальних (групових) завдань

1. Державний пробірний нагляд в Україні.
2. Рахункова палата Верховної Ради України.
3. Міністерство фінансів України та його роль у здійсненні фінансового контролю.
4. Контрольно-ревізійна служба.
5. Державна податкова адміністрація.
6. Роль Президента України в галузі фінансового контролю.
7. Державне казначейство та його повноваження.
8. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі фінансового контролю.
9. Статус Національного Банку України та його значення.
10. Фінансова політика України.
11. Державний фонд зайнятості населення.
12. Фонд соціального страхування.
13. Позабюджетні кошти бюджетних установ.
14. Банківська система України.
15. Державний валютний фонд.
16. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.
17. Аудиторська діяльність в Україні.
18. Бюджетний дефіцит і шляхи його скорочення.
19. Податкова система України.
20. Податкові правопорушення та види відповідальності за них.
21. Роль Державного казначейства у виконанні бюджету.
22. Бюджетна резолюція Верховної Ради України та її значення.
23. Чим відрізняється бюджетний процес від кримінального чи цивільного.
24. Бюджетна система України.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю: усне опитування*
- 6.2. *Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота*
- 6.3. *Форми підсумкового контролю: екзамен*

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді реферату та його презентації.

Модульна контрольна робота складається з 5 тестів, які містять лише одну правильну відповідь та 3 теоретичних питань.

Приклад: **МОДУЛЬ**

1 варіант
Тестові завдання

1. Фінансове право – це:

- a) галузь публічного права;
- b) інститут публічного права;
- c) галузь приватного права;
- d) підгалузь приватного права

2. Сукупність прийомів, способів впливу фінансового права на суспільні відносини – це:

- a) функції фінансового права;
- b) предмет фінансового права;
- c) методологія фінансового права;
- d) метод фінансового права.

3. Первинним елементом системи фінансового права є:

- a) норма фінансового права;
- b) стаття фінансово-правового акта;
- c) нормативний припис;
- d) інститут фінансового права

4. Систему фінансового права традиційно складають:

- a) Загальна і додаткова частини;
- b) Головна і факультативна частини;
- c) Загальна і Особлива частини;
- d) Головна і спеціальна частини.

5. До Особливої частини фінансового права входять підгалузі та інститути, що об'єднують фінансово-правові норми, які регулюють суспільні відносини у сфері:

- a) публічного кредиту та публічного боргу;
- b) правових форм і методів фінансової діяльності держави;
- c) грошового обігу і розрахунків;
- d) фінансового контролю;
- e) валютного регулювання і контролю.

Теоретичні питання:

- 1. Зміст та структура фінансової системи держави.
- 2. Поняття, принципи та методи публічної фінансової діяльності.
- 3. Поняття та стадії кошторисного процесу.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
70-89	добре
51-69	задовільно
26-50	незадовільно
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	40 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на	10 балів (проміжний контроль) – за	50 балів (підсумковий контроль) – за
-----------------------------	--	---------------------------------------	---

	семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,4	результатами виконання модульної контрольної роботи	результатами відповідей на екзамені
Мінімальний пороговий рівень	20 балів (поточний контроль)	6 балів (проміжний контроль)	25 балів (підсумковий контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Тези доповідей	5
Термінологічний словник	5
Рішення задач	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання виконання завдань з *Основ фінансового права України* є вміння студента правильно відповісти на питання та вміти пояснити теоретичні засади, згідно з якими була задана ситуація.

Оцінювання *тез доповідей* здійснюється із урахуванням актуальності теми дослідження, розкриття цієї теми, надання обґрунтованих аргументів на підтвердження власної думки та відсоткового показника унікальності тексту.

Оцінювання *рішення задач* здійснюється із урахуванням здатності здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок у вирішенні задач.

Оцінювання *термінологічного словника* здійснюється із врахуванням загального охоплення спектру термінів за темами, що виносяться на вивчення студентами, а також якість засвоєння цих термінів.

Оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 теоретичне питання складає 2 бали, 5 правильно вирішених тестових завдань оцінюються як 4 бали. Загальна кількість балів може складати 10 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА: технічні засоби для демонстрування презентацій (проектор), комп'ютер (ноутбук) для використання нормативної електронної бази.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1.1. Нормативна база :

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72/1. – Ст. 2598.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. [Електронний ресурс]. – режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17
3. Податковий Кодекс України від 02 грудня 2010 р. [Електронний ресурс]. – режим доступу: - № 2755- VI. zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17
4. Митний кодекс України від 13.03.2012. [Електронний ресурс]. – режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17
5. Господарський кодекс України. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

6. Цивільний кодекс України від 2003. [Електронний ресурс]. – режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15.
7. Закон України Про цінні папери і фондовий ринок. [Електронний ресурс].- Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15
8. Закон України «Про збір і облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010р. № 2464- У. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464- 17
9. Декрет КМУ Про систему валютного регулювання і валютного контролю. [Електронний ресурс].- Режим доступу: . http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/15-93.
10. Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті».[Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/185/94-вр

1.2. Основна література:

1. Бандурка О.М., Понікаров В.Д., Попова С.М. Податкове право: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 312 с.
2. Пришва Н.Ю. Податкове право [Текст] : навч. посіб. / Н. Ю. Пришва. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 365 с.
3. Податкове право України. Навчальний посібник. - Харків: Право, 2013. - 536 с.
4. Фінансове право: підручник / за аг.ред. О.М. Бандурки та О.П. Гетманець; Ю.М. Жорнокуй, О.В. Кашкарьова, Т.В. Колесник та інші. – Х.: Екограф, 2015. – 500 с
5. Фінансове право: підручник / М.П. Кучерявенко, О.О. Дмитрик, О.А. Лукашев та ін.; за ред.. М.П. Кучерявенка. – Х.; Право, 2016. – 440 с.
6. Агафонова Н.В. Правове регулювання документарних акредитивів // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 7. – К.: Інститут держави і права ім В.М. Корецького НАН України, 2001. – С. 312-319.
7. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни. К.: Знання-Прес, 2009. - 299 с
8. Куцин М.А. та ін. Сучасна теорія та практика оподаткування. – Х.: Прапор, 2001. – 521 с
9. Вишновецький В.М., Пивовар Ю.І., Устинова І.П. Фінансове право України [Текст]: навчальний посібник / В.М. Вишновецький. - Тернопіль: Вектор, 2015. - 364с.

1.3. Інформаційні ресурси:

Офіційні сайти державних органів:

1. www.kmu.gov.ua - Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
2. www.mfu.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
3. www.nbu.gov.ua - Офіційний сайт Національного банку України.
4. www.pravoznavec.com.ua - Електронна бібліотека юридичної літератури "Правознавець".
5. www.rada.gov.ua - Офіційний сайт Верховної Ради України.
6. www.rada.gov.ua/LIBRARY/catalog.htm - Каталог корпоративної колекції перекладів нормативно-правових актів зарубіжних країн (за бібліотечно-бібліографічним класифікатором).